

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ «ΑΣΤΕΡΩΝ» ΤΗΣ ΘΩΟΝΗΣ

Η ΔΗΣΜΟΝΗΜΕΝΕΣ ΓΟΗΣΣΕΣ

(Ένα ενδιαφέρον κείμενο του Γάλλου δημοσιογράφου Αντρέ Μωζέ για τις λησμονημένες «ενετέτες» του θωέου Ιταλικού κινηματογράφου καθώς και για την τύχη των παλιών Δόν Ζουάν.)

ΤΙ απόγιναν άραγε όλες εκείνες ή «μοιραίες» γόησσεσ κι όλοι εκείνοι οι ακατανίκητοι γόητες του βωθού Ιταλικού κινηματογράφου, που θριάμβευαν ώσ τό 1920 σ' όλες τις όθόνεσ του κόσμου; Ξεχάσθηκαν λοιπόν για πάντα;

Η άλήθεια είναι ότι οι περισσότεροι λάτρεισ της θωόνης έχουν ξεχάσει πια αυτόουσ τούσ παληούσ «άστερουσ». Άλλοι πάλι, οι πιο νέοι, δέν τούσ γνώρισαν καθόλου.

Κι όμως, ήταν μια εποχή, από τό 1909 ώσ τό 1920, που ό Ιταλικόσ κινηματογράφος είχε τη θεία που έχει σήμερα ό «Αμερικανικόσ». Η Φραντζέσκα Μπερτινί, ή Πίνα Μενικέλλι, ή Λύντα Μπινρέλλι, ή Μαρία Ζακομπίνι, ή Λέντα Γκός, ήταν ή «μοιραίες»

γυναίκεσ μιάσ κάπως ρωμαντικήσ εποχήσ, όπως είναι σήμερα ή Γκρέτα Γκάρμπο, ή Μάρλεν Ντήτριχ, ή Έλζια Λάντι, ή Τζώαν Κράουφορντ, ή Μαίη Γουόστ. Κι' οι γόητεσ του βωθού κινηματογράφου; Ο Μάριο Μονιάρ, ήταν τότε ένας περίφημοσ Δόν Ζουάν, όπως είναι σήμερα ό Κλάρκ Γκέϊμπλ. Κι' ό Άυλέτο Νοβέλλι, ό Τούλλιο Καρμινάτι, ό Γκουστάβο Σερένα, ό Τζώαν Μπαρρμπορο, ό Ραμόν Νοβάρρο κι' ό Ρόμπερτ Μονγκομμερο, τήσ δεκαετίασ του Μεγάλου Πολέμου.

Μερικοί λοιπόν από αυτούουσ τούσ παληούσ «άστερουσ», έβρισαν σκηνοθέτεσ, όπως ό Μάριο Μονιάρ, ό Τούλλιο Καρμινάτι κι' ό Γκουστάβο Σερένα. Οι άλλοι έχουν παρήσει πια τον κινηματογράφο. Είναι οι «ουταξιδούχοι» του.

Από τίσ γυναίκεσ, ή μόνη που προσπαθεί να κατακτήσει κα την όθόνη του ήχητικού κινηματογράφου, είναι ή Φραντζέσκα Μπερτινί, ή οποία εξακολουθεί να είναι νέα, όμορφη και σαγηνευτική.

***

Η Φραντζέσκα Μπερτινί ήταν ή Γκρέτα Γκάρμπο του 1910-

1920. Καμιά άλλη ήθοποιόσ του κινηματογράφου δέν είχε τότε τούσουσ φανατικούς θαυμαστούσ, όπως εκείνη. Ήταν τό ειδωλό του Κοινού!

Η Φραντζέσκα Μπερτινί είχε γεννηθή στη Φλωρεντία, μά είχε μεγαλώσει στη Νεάπολι. Τό πραγματικό της όνομα είναι Έλένη Βιτιέλλο.

Μέσα στην δεκαετία που άναφέραμε, ή Φραντζέσκα Μπερτινί «γύρισε» πάνω από 100 φίλμ κι' ήταν τότε ό ιδεώδης τύπος της «μοιραίασ» γυναίκασ, με τό σαγηνευτικό βλέμμα και τίσ ωχρειαίεσ και παθητικέσ πόζεσ. Μερικέσ δέ από τίσ θριαμβευτικέσ επιτυχίεσ της, ήταν: «Η Τόσκα», «Η Ιστορία ένόσ περρότου», ή «Ζυγκολέττα», κι' ή Κόμησσα Σάρα.

Η Ζακομπίνι

«Αντίο Νεότησ», της «Αναστάσωσ» και της «Βασανισμένησ ψυχίτ», έγινε ήθοποιόσ του δραματικού θεάτρου και σήμερα θεωρείται ώσ μια από τίσ μεγαλύτερεσ ήθοποιούσ της Ιταλίασ. Η άδελφή της, ή έπίσης πασίγνωστη Διοίρα Ζακομπίνι, εξακολουθεί να παίζει στον κινηματογράφο και σήμερα ένθουσιάζει τούσ συμπατριώτεσ της με τό τελευταίο της φίλμ, «Εκατό από αύτεσ τίσ Μέρεσ».

***

Από τίσ άλλεσ παληέσ «γόησσεσ», ή περίφημη Έσπερία, ή

Η Έσπερία

άδέχαστη για πολλούσ «Κυρία δέν με Μέλλει» και «Κυρία με τάσ Καμελίασ», παρήτησε κι' αύτή για πάντα τον κινηματογράφο και έαναγύρισε στην κοσμική ζωή της Ρώμησ με τό πραγματικό όνομα της «Όλγα Μαμπέλλι». Σήμερα όμως ή Έσπερία, ή Γκλόρια Σβάνσον του Ιταλικούσ κινηματογράφου, είναι ή κόμησσα Νεγκρόνι, γιατί παντρεύτηκε έναν από τούσ πιο μεγάλουσ και τούσ πιο πλούσιουσ Ιταλουσ άριστοκράτεσ.

***

Η Σοάβα Γκαλλόνε, πάλιν, γόησσα κι' αύτή από τίσ πιο επικίνδυνεσ, έχει ξεχαστή πια από τούσ παληούσ θαυμαστούσ της γιατί έζη εύτυχισμένη με τον άνδρα της, σάν καλή νοικοκυρά, σέ μια όμορφη

βίλλα κοντά στη Φλωρεντία

Η Μαρία Ζακαριάνη και η Λουέλλα Καζαντζάκη

Τους απογοητεύθηκε γρήγορα, όταν κατάλαβε ότι αυτή η γυναίκα δεν τον είχε αγαπήσει ποτέ της.

Ο Γκιόνε τότε, αδιαφορώντας από όλα κι από αυτόν ακόμα τον εαυτό του, έχασε όλη την περιουσία του, που είχε κερδίσει από ταινίες κινηματογράφου, σε διάφορες τρέλλες που έκανε τ'άνω στην τραγική άεμπιστία του και κατόπιν να πεθάνει από πτώχευση και μόνος ο ένας νοσοκομείο του Τουρίνου.

Η ζωή, καθώς βλέπεται, θέλησε να κάνει την ερωτική περιπέτειά του το πιο συναρπαστικό και το πιο παθητικό από όλα είχε «γυρίσει».

Μα και πολλοί από τους συγχρόνους «άστρες» παρουσιάζουν σήμερα στην όθνη μια κατάπτωση. Ο Βίλλυ Φρίτς, παραδειγματός χάριν, στα τελευταία έργα του έχει χάσει όλη την βροσάκι και την γοητεία του. Έχει παγώσει υπερβολικά, η φωνή του δεν είναι πια τόσο καθαρή και το μοιραίο χαμόγελό του που σαγήνευε τις πολυάριθμες θαυμάστριες του κοντεύει κι' αυτό να χασή το δέληγρο του.

Η Λίλιαν Χάρθελ επίσης, ύστερ' από την πανηγυρική άποτυχία της στον αμερικανικό κινηματογράφο αδυνασία και το πρόσωπό της όταν γελάει σχηματίζει μερικές ρυτίδες που δεν προέρχονται θύβαια από το μακιγιάζ. Κοντεύει να γίνει αγνώριστη!

Το ίδιο και η Μάρλεν Ντήτριχ, η «μοιραία» γόησσα της όθης. Υποφέρει από μια μεγάλη αδυναμία. Οι παλαιοί θαυμαστές της τρομάζουν πια να την αναγνωρίσουν!

Η Φραντζέσκα Μυρετί και ο Αμλετό Νοβέλλι

Μα ή 'Ιταλία Άλμιράντε Μαντίνι, αν κι' είχε παρατήσει τις δόξες της όθνης δέκα ολόκληρα χρόνια, ξαναγύρισε σήμερα στον κινηματογράφο και δέχτηκε να παίξει σ' ένα ιστορικό φιλμ του 1700, στον «Τελευταίο των Μπερζεράκ».

Κανείς όμως από όλους αυτούς τους «άστρες» που αναφέραμε δεν είχε την τραγική τύχη ενός περιφήμου άλλοτε ήθοποιου, του Αιμίλιου Γκιόνε, που πρωταγωνιστούσε στα αστυνομικά φιλμ της εποχής κι' ήταν το είδωλο των γυναικών της Ευρώπης. Ο Αιμίλιος Γκιόνε, ο τρισένοδος «Ζάλα Μόρ», ένα είδος Σάρλ Μπουαγιέ του 1918, στάθηκε άτυχος, όταν άρχισε να στήνει ο 'Ιταλικός κινηματογράφος. Ο Γκιόνε αγάπησε μ' ένα παράφορο έρωτα μια συνάδελφό του, την παντρεύτηκε ύστερ' από πολλές πικρίες και

Η Λίλλα Γκίσι

και στον Νέο Κόσμο παρουσιάζονται κινούργιες «γόησσες». Και το αποτέλεσμα είν' εύκολο να το καταλάβει κανείς:

Η παλιές «μοιραίες» γυναίκες κι' οι Δόν Ζουάν της όθνης περνούν στο περιθώριο και δεν άργούν να λησμονηθούν όπως τόσοι άλλοι συνάδελφοί των.

Ο Άνρ' Γκαρά, π. χ., είναι πια ακατάλληλος για τους ρόλους που παίζει του...κατακτητού της όθνης. Έχει γεράσει και φαίνεται κουρασμένος και δίχως την παλιά χάρι του.

Όσο για τον Γιόργκ Άλεξάντερ που ήταν άλλοτε η συμπάθεια όλων των γυναικών της Ευρώπης, σήμερα προκαλεί τα ειρωνικά χαμόγελά των. Στις τελευταίες ταινίες του είχε κυριολεκτικώς αξιοσημείωτος. Έχει χάσει την φυσικότητά του και δεν κάνει πια για τους ρόλους του «γόητος» που έξακολουθούν από... συνήθεια να του αναθέτουν οι διάφοροι σκηνοθέται.

Άλλά και σ' αυτόν ακόμη τον Μωρίς Σεβαλιέ, αν προσέξετε λίγο, μπορείτε να διακρίνετε τον κόρσο ή οποία φυσικά είναι αποτέλεσμα του χρόνου που περνάει κι' ο οποίος είναι άδυσώπητος και γι' αυτούς ακόμη τους «άστρες».

Αυτή είναι η μοίρα των «άστρων». Το μεσορράνημά τους στο κινηματογραφικό στερέωμα δεν κρατάει περισσότερο από μια δεκαετία. Την ίδια λοιπόν αδυσώπητη τύχη θα έχουν κι' η μοιραία γόησσα του Χόλλυγουντ, καθώς κι' οι περίφημοι Δόν Ζουάν του. Η Γκλόρια Σθάνσον, η Κλάρα Μπού, η Μαίρη Πίκφορντ, περνούν σιγά-σιγά στο περιθώριο. Οι «άστρες» τους βρίσκονται προς τη δύση. Αύριο θάρη η σειρά όλων εκείνων, που θριαμβεύουν την εποχή του βιβθού κινηματογράφου. Η όθνη, όπως ξέρετε, θέλει πάντα μεγάλες νέες καλλιτέχνιδες. Όσοις «βεντέτες» έχουν περάσει τα 35 χρόνια, αρχίζουν σιγά-σιγά να χάνουν τους θαυμαστές τους. Ο καιρός που περνάει, είναι ο πιο άσπονδος εχθρός κάθε «μοιραίας» γόησσας και κάθε ακατανίκητου Δόν Ζουάν.

Εκτός του καιρού όμως, οι «άστρες» διατρέχουν και έναν άλλον κίνδυνο: Τό εύκολο, απρόοπτο, ανεξήγητο πολλές φορές άλλαγμα των γούστου του κοινού, της θεότητας αυτής που ανεβάζει και καταβαθρώνει τις καλλιτέχνιδες και τους καλλιτέχνες της σκηνής και της όθνης.

Πολλές «βεντέτες» έχουν ύποπτη τη συμφορά αυτή και πολλοί άρρηνες «άστρες». Θυμηθήτε σχετικώς τον μακαρίτη Φάττυ. Και τόσοι και τόσοι άλλους λαμπρούς «άστρες»...

Άλλ' άς μην άπελπίζομαστε το στερέωμα του Χόλλυγουντ δεν θα σκοτισθή ποτέ, όσοι «άστρες» κι' αν σβήσουν, γιατί υπάρχουν άπειροι έτοιμοι ν' άνατείνουν, λαμπροί, πάμφωτοι, έκβαμθωτικοί!...

ΑΝΤΡΕ ΜΩΖΕ

ΤΕΝΝΙΣ

ΑΠΟ ΩΣ ΚΙ' ΑΠΟ ΚΕΙ

Τελευταία, οι έπιστήμονες της Άμερικης, χρησιμοποίησαν για τις ένσεις μια νέα δελόνα, κυριολεκτικώς θαυματουργή.

Τη στιγμή δηλαδή που η δελόνα τρωπά το δέγμα με άστασια ταχύτητα, ο άσθνης δεν νοιώθει τον παραμικρό πόνο.

Η Νίνα Μενκέλλ

Η Μενκέλλ και ο Νιπότι